

Forslag 1 - Hovedparoler 1. mai:

Styret foreslår følgende hovedparoler til 1. mai:

1. TRYGGHET I FELLESKAP
2. POLITISKE GREP MOT DYRTID OG STRØMPRISKRISE NÅ!
3. (I STREIK FOR RETTFERDIG LØNN OG MINDRE FORSKJELLER)

Styrets innstilling: Årsmøtet tiltrer forslaget.

Forslag 2 - Bevilgning til Thorsrudprosjekt 2023: Einar Thorsrud og frøene til den norske modellen

I samarbeid med De Facto – Kunnskapscenter for fagorganiserte har vi lansert et samarbeidsprosjekt med arbeidstittel «Einar Thorsrud og frøene til den norske modellen». Prosjektet innebærer å samle inn informasjon og skrive en rapport som skal:

- 1) Bidra til markeringen av hundreårsjubileet til Einar Thorsrud
- 2) Bidra til å reaktualisere den offentlige debatten om den norske modellen og demokrati i arbeidslivet
- 3) Legge grunnlaget for kursvirksomhet om den norske modellen og demokrati i arbeidslivet
- 4) Gi kunnskap og selvtillit til faglige tillitsvalgte

Styrets innstilling: Årsmøtet bevilger 25 000,-

Forslag 3 - Bevilgning til Norsk Folkehjelps 1. maiaksjon

I år fokuserer de på motstandskraften i det at folk står sammen i krig og kriser, og hvordan dette beskytter menneskeliv og danner grobunn for fred og utvikling. Hvordan vi mobiliserer det beste i oss når vi står overfor de tøffeste utfordringene.

Styrets innstilling: Årsmøtet bevilger 10 000,-

Forslag 4 - Uttalelse: Vann og avløp etterslep

Rent vann er grunnleggende for all sivilisasjon og en forutsetning for bosettinger, jordbruk, helse og miljø. Vann er også en kime til konflikt. Vi har sett folk demonstrere i

Pkt. 5. Forslag til LO i Vestopplands årsmøte 24.4.2023

gatene for retten til rent vann mens private selskaper skrur opp prisen og begrenser tilgangen, og verden over ser vi hvordan vannmangel fører til store kriser.

Her i Norge tar vi det for gitt at vann og avløpstjenestene gir oss rent vann i springen og rent vann i naturen. Det er den enkelte kommune som har ansvar for å sikre gode drikkevann- og avløpstjenester til innbyggerne. Men den infrastrukturen som trengs for å levere gode tjenester er i skremmende dårlig forfatning. Norske vannrør lekker i snitt 32 prosent, noe som er et alarmerende høyt tall.

Tallene i Norsk Vann-rapport 259/2021 «Kommunalt investeringsbehov for vann og avløp 2021-2040» viser at investeringsbehovet har økt med over 50 milliarder siden 2017, da forrige rapport om temaet ble laget. Konklusjonen er at det er behov for å investere 81 milliarder kroner i ledningsnett for vann, og 114 milliarder kroner i ledningsnett avløp for å ta igjen vedlikeholdsetterlepet i vann- og avløpsnettet fram mot 2040.

Vann og avløpstjenester er finansiert etter selvkostprinsippet og rapporten sier at norske husholdninger kan forvente en dobling av dagens gebyrer i 2040 fra dagens nivå. Rent vann kommer ikke av seg selv. I tillegg til den massive opprustingen av ledningsnettet er det også et skrikende behov for kvalifiserte fagfolk til å drifte og utvikle sektoren. Det er viktig at drifts- og vedlikeholdsarbeidet utføres av kvalifiserte ansatte i egen regi. Ved siden av rekruttering av fagfolk må kommunene satse på læreplasser til denne viktige sektoren. For å kunne møte disse utfordringene må staten bidra med nasjonale investeringer og ikke skyve alt ansvaret over på de enkelte kommuner. Vann og avløp skal være et offentlig ansvar under politisk styring også i framtiden. Vi må ikke komme i en situasjon hvor tjenestene blir privatisert eller hvor vannet havner på børs.

Vann må anerkjennes som en rettighet og ikke en handelsvare.

Styrets innstilling: Årsmøtet tiltrer uttalelsen.

Forslag 5 - Uttalelse: Kamp mot dyrtid og økte forskjeller

LO i Vestoppland krever sterkere politisk handlekraft i møte med vår tids kriser. Våre medlemmer har opplevd økte forskjeller som følge av økende boligrenter, prisnivåer som har gått til himmels og svekket kjøpekraft. Kombinert med en strømpriskrise som er politisk skapt, og som kan løses politisk. Men da må våre folkevalgte tørre å drive med politikk, og ikke la seg forlede av kraftlobbyister og opportune investorer, som nå

Pkt. 5. Forslag til LO i Vestopplands årsmøte 24.4.2023

bruker det grønne skiftet som brekkstang til superprofitt, og etableringen av tvilsomme næringer som ikke fører til økt sysselsetting eller samfunnsnytte. De må tørre å gå i rette med bankene, som øker rentenivåene i et feilaktig forsøk på å kjøle ned økonomien, når inflasjonen skyldes importerte priser. Og de må ta ansvar for pensjonister og trygdedes velferd.

Vi skal heller ikke unndra partene i arbeidslivet sitt ansvar. Fagbevegelsen kjemper nå en rettferdighetskamp for at arbeidstakerne skal ha råd til å møte framtida, noe som må inkludere de som har lavest lønn og som sliter mest under denne krisa.

Den norske modellen og trepartssamarbeidet knaker i sammenføyningene, men det vil helst gå godt. Da må vi fylle slagordet "Trygghet i fellesskap" med reelt innhold.

Styrets innstilling: Årsmøtet tiltrer uttalelsen.

Forslag 6 - Uttalelse: Økt pensjonsalder løser ikke problemet

Pensjonsutvalget har kommet med forslag om heving av pensjonsalderen, noe LO i Vestoppland avviser som løsning på problemet med pensjonssystemet. Forslaget om økt pensjonsalder er usosialt, og rammer mange av LOs medlemmer, de som er lavtlønte og har for lav opptjening til å i det hele tatt kunne gå av før 67 år.

Pensjonsutvalget sier at det er vanskelig å definere den gruppa de kaller "sliterne", og derfor blir det vanskelig med målretta tiltak. Men "tiltaket" økt pensjonsalder vil treffe nettopp denne gruppa med knallhard sikkerhet. Dette gjelder veldig mange av LOs medlemmer, og vi kan ikke være med på dette. Mange vil tvinges, i mye større grad enn i dag, til å jobbe helsa av seg, og mange vil avslutte lange yrkesliv med en uverdigg og usikker reise mot uføretrygd.

Det eneste årsmøtet i LO i Vestoppland ser på som positivt med forslaget er at det viser hvor urealistisk pensjonsreformen er. Kravet om at alle skal jobbe lenger og lenger mangler rot i det virkelige arbeidslivet. Til tross for at det å gå ut av arbeidslivet tidlig har store negative økonomiske konsekvenser for den enkelte, så er dette bildet i dag:

- I aldersgruppa 60 - 64 år er hver femte mann og nesten hver tredje kvinne helt eller delvis uføre.
- Ved fylte 62 år er 30 % av menn og 40 % av kvinner helt ute av arbeidslivet.
- Ved fylte 67 år er 60 % av menn og mer enn 75 % av kvinner helt ute av arbeidslivet, av dem som er igjen er mange på deltid.

At levealderen øker betyr ikke at antall år med god helse øker like mye, og både

Pkt. 5. Forslag til LO i Vestopplands årsmøte 24.4.2023

levealder og helse er skjevt fordelt. Advokaten lever lenger enn kokken, og ingeniøren lever lenger enn helsefagarbeideren, og vi vet utmerket godt hvem som tjener mest.

Å heve pensjonsalderen betyr å frarøve mange grupper muligheten til å få noen gode år som pensjonister. LO i Vestoppland mener at vi etter et langt arbeidsliv fortjener år som pensjonist hvor helsa fortsatt er god, hvor man kan puste litt lettere og bruke tida med familie og nære. Vi kan ikke løse at vi blir flere eldre med å tvinge folk til å jobbe til de dør, problemene pensjonsreformen har skapt må løses på andre måter.

LO i Vestoppland mener at dette usosiale og usolidariske forslaget må legges i skuffen. Hvis vi skal finne økonomisk og sosialt bærekraftige løsninger, må vi ta tak i de virkelige problemene: Arbeidslivet sliter ut alt for mange og de som trenger å gå av tidlig har ikke et godt nok sikkerhetsnett. I et velferdssamfunn så må det sosiale og solidariske være rettesnorer, og dette forslaget er ingen av delene.

Styrets innstilling: Årsmøtet tiltrer uttalelsen.

Forslag 7 Særvedtekter for LO i Vestoppland

1. Representantskapsnøkkel

LO i Vestoppland er organisert med representantskap, som også utgjør fagforeningenes fordeling av stemmeberettigete på årsmøter. Følgende nøkkel gjelder (basert på yrkesaktive medlemmer):

1- 100 medlemmer - 1 representant

101-500 - 2 representanter

501-1000 - 3 representanter

Over 1000 - 4 representanter

2. Struktur (LO-utvalg)

LO i Vestoppland er organisert med sju lokale underutvalg, benevnt LO-utvalg: Gjøvik, Vestre Toten, Østre Toten, Land, Øvre Valdres, Nedre Valdres og Gran.

På årsmøtet velges styremedlemmene fra hvert sitt LO-utvalgsområde, med personlig varamedlem, i tillegg til styrets arbeidsutvalgsmedlemmer (leder, nestleder, sekretær og kasserer).

Styret vedtar øvrige retningslinjer for LO-utvalgene.

Pkt. 5. Forslag til LO i Vestopplands årsmøte 24.4.2023

Styrets innstilling: Årsmøtet tiltrer forslaget.